

Kanadak marihuana legezatu du, baina askorentzat berandutxo

Pello Zubiria Kamino

@pellozubiria

Kanadako Senatuak ekainaren 7an bedeinkazioa emanda, hiru hilabete barru marihuanaren kontsumoa bezala salerosketa libre izanen dira han. AEBetan legezkoa den estatuetan ikusi denez, kalamuaren trafikoa aritzeak ez du gehiago gaiztagin bihurtuko inor, osasun arazoentzako eskuratu ezinean zebiltzanei eguna argituko zaie eta estatuak diru asko bilduko du zerga berritan. Baina drogen kontrako gerran buru ibili direnetako batzuk izango dira orain negozio berrien onuradunak ere.

Kanadak dena prest dauka marihuana bere ohiko salerosketa sareetan sartzeko, alkohola daukan bezala, lege, saltoki, kontrol eta zergak barne. Ekain hasieran, justu Donald Trump G7ko gainerako mandatariekin muturtuta eta bereziki Kanadakoarekin haserre azaldu zuen argazki haren egunean, Otawako Senatuak oniritzia eman zion kalamuaren erabateko debekua lurperatzen duen lege berriari. Hori bai, diputatu eta senatari kontserbadoreek gogor egin diote aurre azken unera arte.

Justin Trudeau lehen ministroak bete ahal izan du 2015eko hauteskunde kanpainan egindako promesa. Osasun arazoak arintzeko kontsumitzea 2001etik zegoen despenalizatua Kanadan, baina arau berriarekin bera bihurtu da G7 taldeko herrialdeen artean estreinako marihuana atseginerako kontsumorako liberalizatzen.

Legeztatzearen sustatzaileek argudiatu dutenez, egoera berriak ekarriko du kriminalitatea gutxitzea, lanpostu berrien sorrera eta estatuak zergatan diru gehiago biltzea. Hemendik aurrera kanadar bakoitzak bere kontsumorako lau *Cannabis sativa* landare hazi ahal izango ditu, norbere kontsumorako 30 gramo arte edukitzea bezala; gehiagoko kopuruak merkataritza legeen arabera kudeatuko beharko dira.

Kanadako prentsan aurki daitekeen eztabaidetako bat da ea zenbateraino lortuko duten agintariak *maria* trafikoa merkatu beltza murriztea, edo

bestela esanda, ea zenbat zerga biltzea lortuko duten. Tom Barnesek *The Independent* egunkarian azaldu duenez, "Kanadan atseginerako marihuana merkatuak urtean 5.700 milioi dolar kanadar -3.700 milioi euro- mugitzen ditu eta asko dira oraindik uste dutenak horren zati handi batek gero ere legez kanpo jarraituko duela".

GTV Capital funtsak, Kanadako kalamu konpainietan berezitua denak, kalkulatu du legezko *irribelarra* zergen aurretik ere gramoko 8,33 dolarretan -5,4 eurotan- ateratzen dela, ilegalak balio dituen batez besteko 4,88 euroak baino garestiago, testa, zorroztatzea eta segurtasun arauak direla eta. Gauza da legez salduari gehituko zaiola gramoko dolar bat zergatan. "Prezioen arteko tartea hori baldin bada, kontsumitzaile askok merkatu ez legalean jarraituko dute".

Ez da harriztekoa Kanadako Zaldizko Poliziak -Mounted Police izena dauka, *txapeloker* kanadarren behor bakarrak beren autoenak izan arren- oso aurretatuta edukitzea planak kalamuaren industrian jarraituko duen merkatu beltza ikertu eta pertsegitzen jarraitzeko.

Gainerakoan, erakunde guztiak prest omen daude marihuanaren garai berrietarako. Ontarion, biztanle gehien dauzkan probintzian, gobernuak berehala zabalduko ditu 40 komertzio *belarraren* salerosketarako, 2020an 150era iristeko asmoz. Quebec 20 dendarekin hasiko da. Askok uste dute urrieko suertatu-

ko direla dagoen kontsumoa asetzeko. Konparaziorako, Colorado estatuan (AEB) 2012an legezatu ondoren 1.000 denda zabaldu dira. Coloradon prezioak jaitzi dira 2012ko 10,2 euroetatik gaurko 6 euroetara eta bertako agintariak diotenez kontsumitzen den marihuanaren %70 legezkoa da.

AEBetan, prentsa ekonomikoak berrikitan plazaratu duenez, kalamuak laster edari freskagarriek baino negozio handiagoa mugituko du. *Business Insider*ren Cowen inbertsio bankuko arduradunek kalkulatu dute 2030erako *belarraren* industriak 64.000 milioi euroko salmentak edukiko dituela; gaur egun 42.000 milioi euro mugitzen omen ditu AEBetan, beti ere trafikoa legalean.

Belar gaiztoa uste baino hobea zen

"Kanadak belarra legezatu du, baina amnistiaturako ote ditu delituengatik kondenaturako?", idatzi du Leyland Ceccok *The Guardian*en Torontotik. "Aktibistek diote amnistiari gabe talde bazterretako askok jarraituko dutela iraingitako legeen kalteak nozitzen".

Justin Trudeau marihuana legezatzeko promesarekin 2015ean hauteskundeak irabaziz geroztik, hautagaiaren hitza lege bihurtu arteko hiru urteetan 15.000 jende baino gehiago atxilotu edo salatu dituzte horri lotutako delitu eta faltengatik. Denetara, Kanadan 500.000 herritar inguruk omen daukate aurrekari penalak marihuana trafikoa gaitiko kondenaren batekin lotuta.

'National Post' egunkarirako Ernest Dorosukek egindako argazkian, ezkerrekoa da Julian Fantino Kanadako Polizia Federaleko buru ohia eta eskuinekoa Kanadako Polizia Zaldizkoaren atzerri harremanetarako burua. Biak ari dira marihuana terapeutikoan liderra izan nahi duen Aleafia konpainiaren -'leaf' hostoa da ingelesez eta kalamuaren orria iradokitzen du- buruzagitzan, lehendakaria bata, zuzendaria bestea, urte luzez 'maria' eduki edo saltzen zutenak pertsegitzen aritu osten.

Udaberrian *Cannabis Amnesty* kanpainan sinadura bilketari ekin diote. Beren webgunean ekimenarekin bat egiten duten jende ezagunen iritziak irakur daitezke: "Amnistiarik gabe, legeztatzea monopolizatze itogarria da" dio DeeJay NDNK; Alderdi Liberaleko Nathaniel Erskine-Smithek berriz "Kalamuaren kriminalizatzea luze iraun duen injustizia da; amnistia beharrezkoa da injustizia konpontzeko".

Are gordinago idatzi du CBC katean produktore izandako Rosie Rowbothamek: "20 urtez egon naiz espetsxean kalamuagatik, eta orain poliziak aterako dio etekin ekonomikoa horri. Trafikatzailleok pertsegitu gintuzten agintari horiek berak ari dira orain inbertitzen marihuanan, eta bitartean ez dago amnistiarik lehengo kondenatuentzako".

Rowbothamek 18 urte zituen Pierre Trudeau lehen ministroak, oraingoa-

ren aitak, *porruak* erretzea zigorgabetuko zuela agindu zuenean. Agintariak ez zuen hitza bete. Aldiz, gazte hura sartu zen trafikoan, aitortzen duenez tonaka ekartzen zituen Ekialde Hurbila, Jamaika, Mexiko eta Kolonbiatik. Lautan epaitu zuten eta denetara 69 urteko espetxealdira kondenatu, horietatik 20 bete zituelarik, lehen biak segurtasun goreneko ziegetan, nahiz eta sekula ez nahastu droga gogorragoekin.

"Inoiz ez dut nire burua aurkeztu *marijuanaren* aktibistatza. Nik dirua ateratzen nion eta legeztatzea txarra izango zen nire negozioentzako". Orain, ordea, ezin du jasan bera bezalakoak eta kontsumitzaile txikiak pertsegitzen zituzten zakurrak berak ikustea kalamu legalaren negozioaren erdian.

Rowbothamek izen-abizenez aipatzen ditu horietako batzuk, hedabideetan ere

azaldu direnak. Marihuana terapeutikoan famatua den Aleafia konpainiarentzako ari da lanean, esaterako, Julian Fantino Torontoko polizian kalamuaren pertsegitzaile erruki gabea, oraindik 2015ean legeztatzearen kontra mintzo zena. Berdin gobernu kontserbadoreko kide ezagun gehiago. Diote orain ohartu direla oker zeudela gai honetan.

"Orain horiek -dio Rowbothamek- libre dute dirua egitea *marijuanaren* legeztatzearen kontura, eta bitartean laster legala izango den zerbait egiteagatik aurrekari penalak dituzten asko baztertuta geratuko dira, edo, kasu askotan, baita espetsxean ere. Ni gaizkilea baldin banaiz, zein hitz erabiliko zenukete izendatzeko Fantino eta beste zakur-ohi eta politikariak, orain aberastu nahian ari direnak lerroaren beste alde-
ra pasata?". ■

ZINKUNEGI OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

50 urtez elkarrekin